Universiteit Utrecht

De coach als motor voor kwaliteit en ontwikkeling in de voorschoolse educatie

Lessen uit het EVENING onderzoek

Thomas van Huizen

1) Opzet van het EVENING onderzoek

2) De pedagogisch beleidsmedewerker/coach:

Wat zijn de effecten op kwaliteit?

Wat zijn de effecten op de ontwikkeling van peuters?

Universiteit Utrecht

Het EVENING project

Grootschalig, langlopend onderzoek (2019 – 2027)

- Onderdeel van een breder monitorings- en evaluatieprogramma van het onderwijsachterstandenbeleid (MinOCW)

Multidisciplinair team

- **UU**: Economie + Educatie & Pedagogiek
  Onderzoeksteam: *Thomas van Huizen, Paul Leseman, Ekin Yurdakul, Ora Oudgenoeg-Paz, Ryanne Francot, Vaso Tiliopoulou, Sanne Appels*
- **Sardes**

1. Impact van meer uren voorschoolse educatie

<u>Beleid: 960 uur voorschoolse educatie</u>
Sinds augustus 2020: wettelijke verplichting om kinderen met een VVE-indicatie 960 uur voorschoolse educatie te bieden tussen de leeftijd van 2,5 en 4 jaar

<u>Resultaten</u>
- **Voorschoolse fase: extra uren voorschoolse educatie versterken de brede ontwikkeling van doelgroeppeuters**
- **Eerste jaren van de basisschool: o.a. daling kleuterbouwverlenging (→ positief effect op schoolrijpheid)**
- **Ruimer urenaanbod voorschoolse educatie vergroot kansengelijkheid**

Universiteit Utrecht

2. Impact van de padagogisch coach/pbm'er in de ve

Beleid: nieuwe norm voor de inzet van de coach/pbm'er
Sinds 2022: minimaal 10 uur per jaar per doelgroepkind per kindcentrum

- **Wat zijn de effecten op de kwaliteit en het activiteitenaanbod?**
- **Wat zijn de effecten op de ontwikkeling van (doelgroep)peuters?**

Onderzoeksopzet – voorschoolse keten in beeld

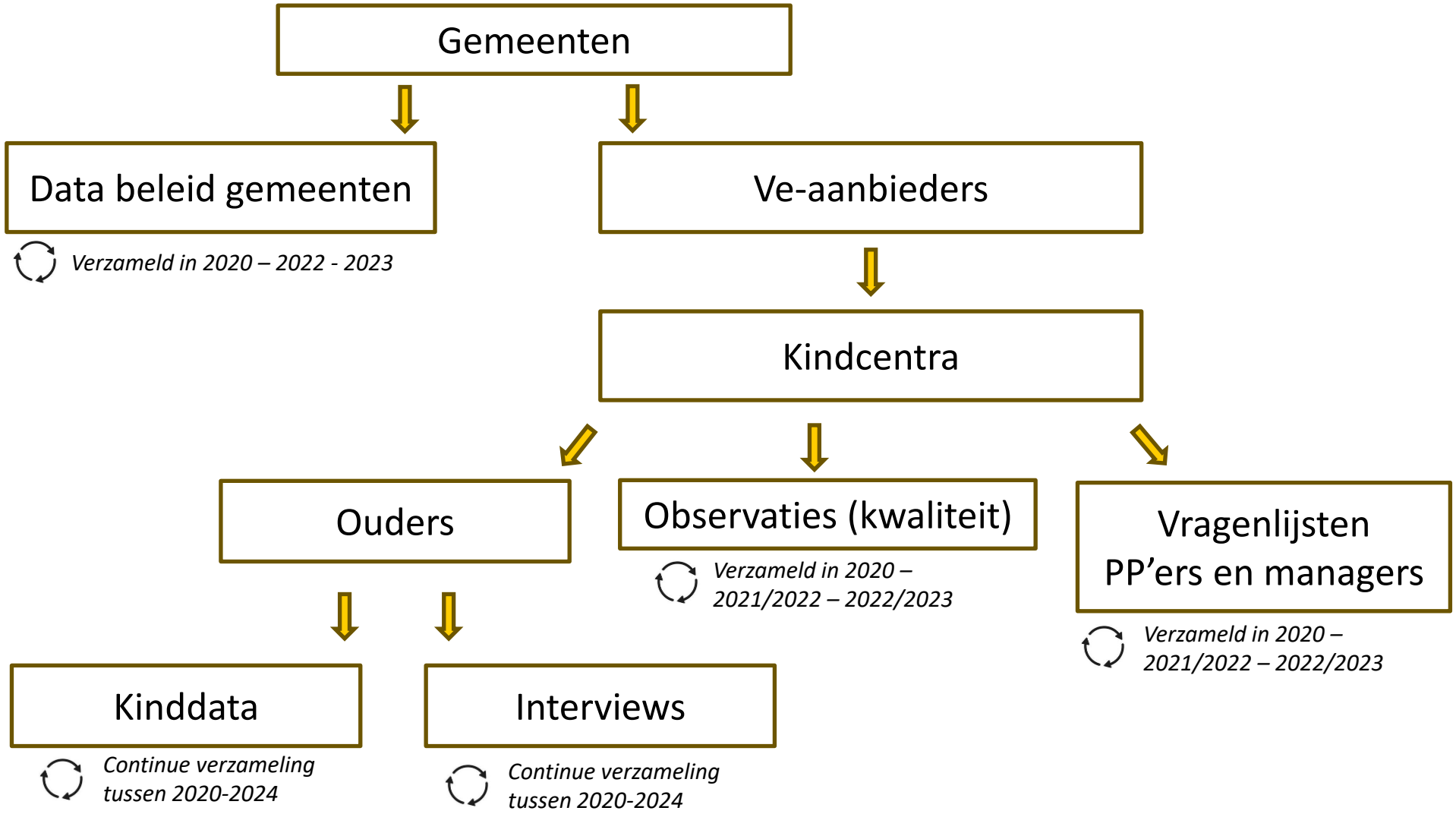

Steekpoef – gemeenten

1. Selectiecriteria: grootte en GOAB-middelen
2. (Random) selectie naar urbanisatiegraad en regio

Vragenlijsten/interviews*:* informatie over gemeentelijk beleid

Doelgroepdefinitie

VE aanbod

Inzet pbm'er/coach

Ontwikkeling kinderen – 4 domeinen

Metingen van kindontwikkeling: vragenlijsten en taakjes
→ Grote verschillen tussen doelgroep en niet-doelgroep

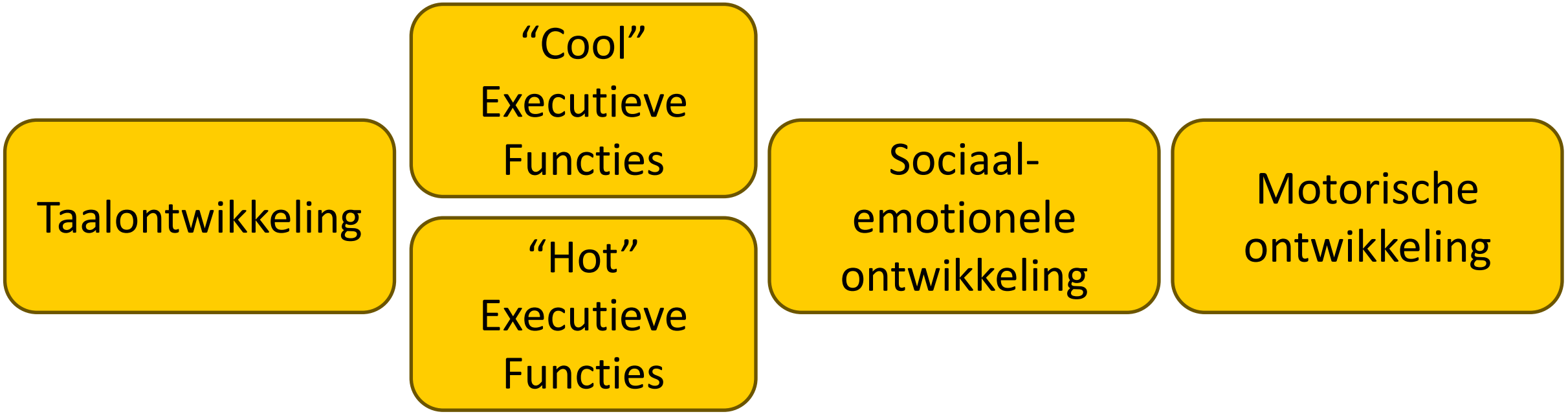

Universiteit Utrecht

Kwaliteit: CLASS Toddler observatie-instrument

Kwaliteit van de interacties tussen pedagogisch professionals en kinderen aan de hand van twee overkoepelende domeinen

Score tussen 1 en 7:

1) **emotionele proceskwaliteit**: positieve/negatieve sfeer, sensitiviteit, respect voor het kindperspectief, gedragsregulering
2) **educatieve proceskwaliteit**: faciliteren van ontwikkeling, kwaliteit van feedback, taalstimulering

Kwaliteit gemeten tijdens 3 typen activiteiten:

- spel, educatieve activiteit (VVE-programma), eet/drinkmoment

Universiteit Utrecht

Hoe is de inzet van de coach/pbm'er geregeld?

1) De pedagogisch coach/beleidsmedewerker wordt op elke groep evenveel ingezet

2) De pedagogisch coach/beleidsmedewerker wordt meer ingezet op:

Inzet is niet willekeurig.

Veel inzet op een groep kan samengaan met lage kwaliteit – ook als het effect van de coach positief is!

Universiteit Utrecht

Toetsen van de impact van meer inzet door gebruik te maken van de hervorming (“natuurlijk experiment”)

Fictief voorbeeld: kindcentrum A en kindcentrum B in Utrecht
A en B hebben één ve-groep met 16 peuters

Toename proceskwaliteit

Vooral educatieve proceskwaliteit is fors toegenomen tussen 2021 en 2023

Educatieve kwaliteit [schaal 1-7]: van 3.3 naar 4.2
Emotionele kwaliteit [schaal 1-7]: van 5.3 naar 5.6

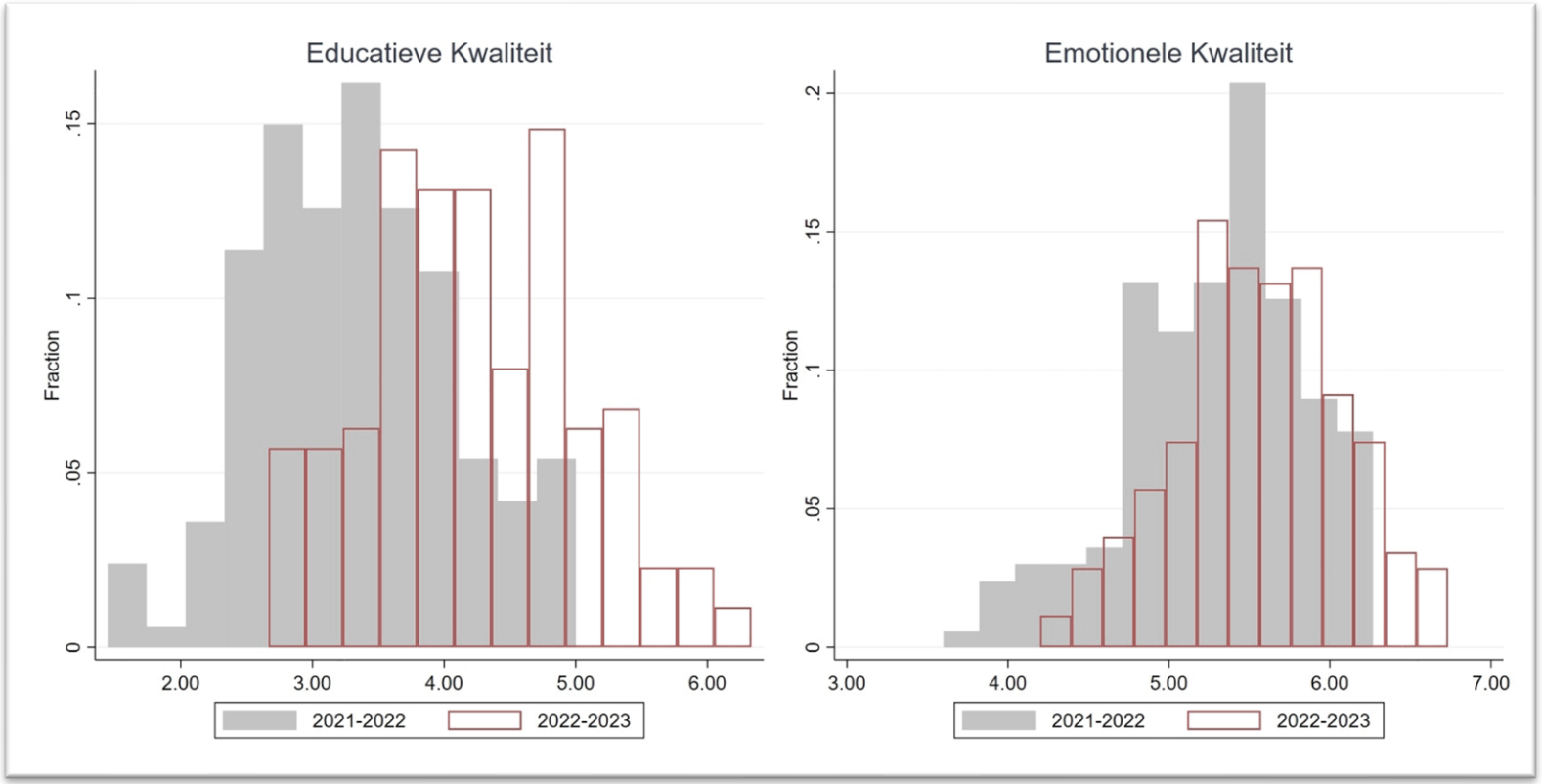

Kwaliteit is toegenomen, maar veel sterker in centra met veel doelgroeppeuters

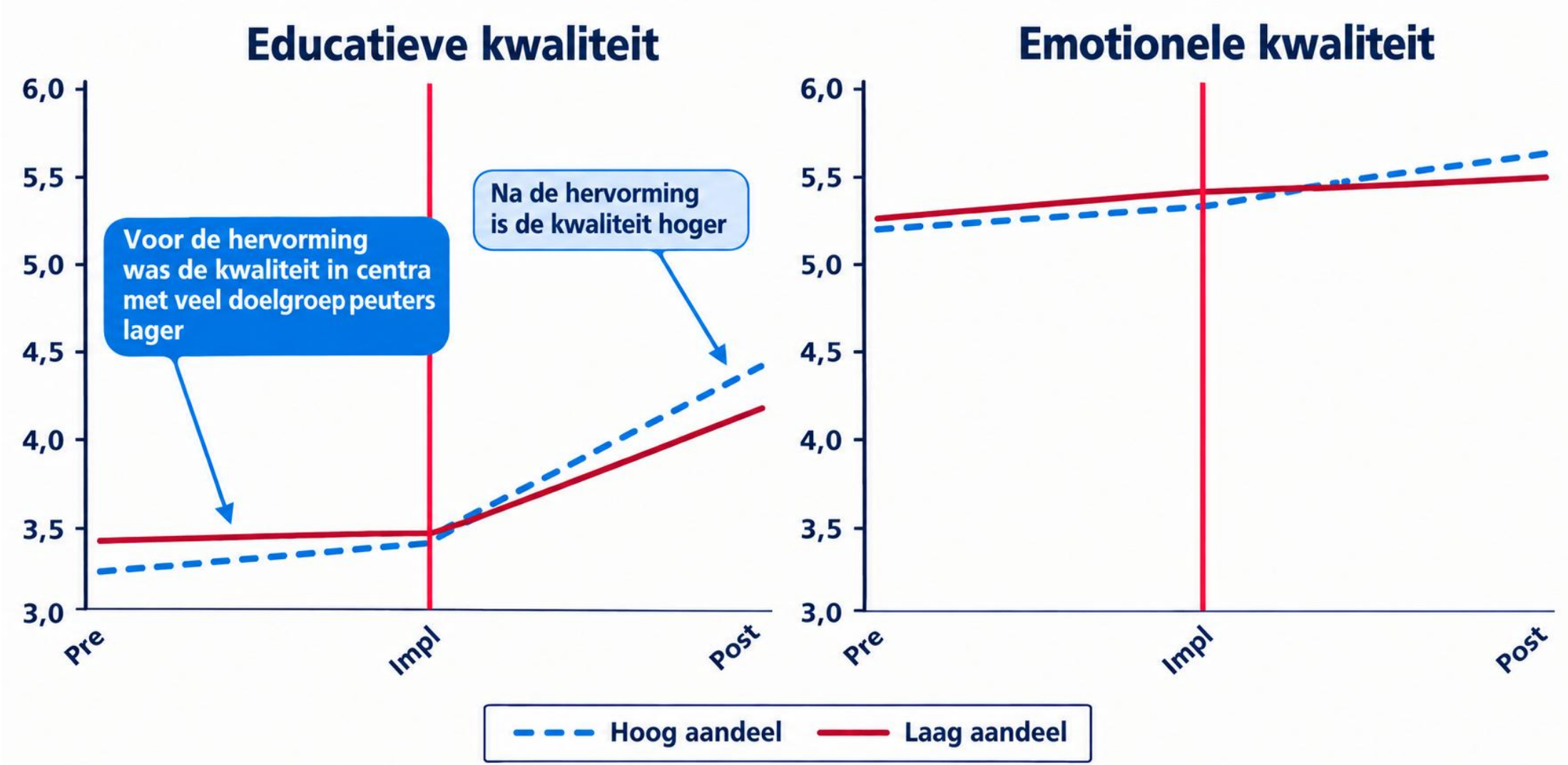

Universiteit Utrecht

Resultaten: kwaliteit en activiteitenaanbod

Proceskwaliteit:

- Positieve effecten op educatieve proceskwaliteit, geen significante effecten op emotionele proceskwaliteit
- Vooral sterke effecten tijdens spel, ook effecten tijdens educatieve activiteiten; geen effect tijdens eet/drinkmomenten

Activiteiten:

- Er wordt vaker VVE-activiteiten uitgevoerd in kleine groepjes met alleen doelgroepkinderen (en individueel)
- Reguliere activiteiten: vaker begeleid/gestructureerd spel

Resultaten: taalontwikkeling van doelgroeppeuters

Positieve effecten op taalontwikkeling van doelgroeppeuters
- Geen effecten op andere domeinen aangetoond
- Geen effecten op de ontwikkeling van niet-doelgroeppeuters
- Kwaliteitsverbeteringen kosten tijd om zichtbaar te worden

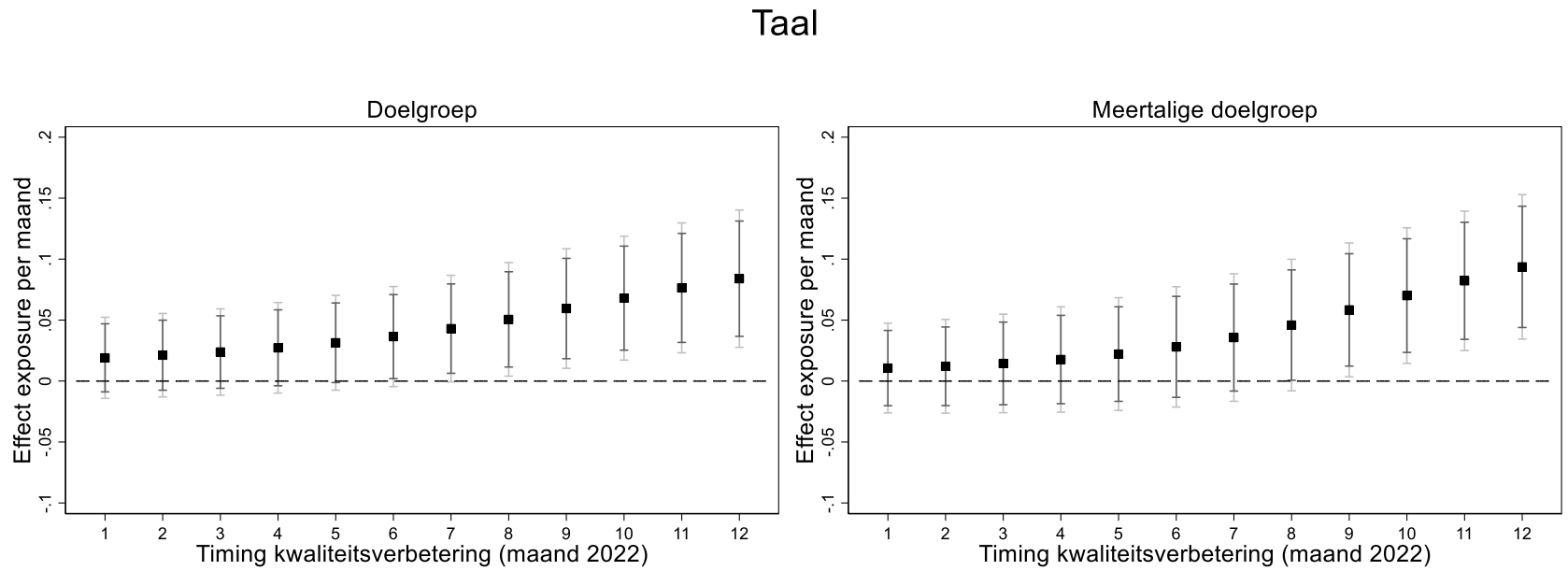

Universiteit Utrecht

Conclusies

<u>Effecten van extra inzet van de pedagogisch coach/ beleidsmedewerker:</u>

- Toename in educatieve proceskwaliteit
- Vaker VVE-activiteiten in kleine groepjes
- Versterking van taalvaardigheden doelgroeppeuters

EVENING laat zien dat de pedagogisch coach/beleidsmedewerker bijdraagt aan het vergroten van kansengelijkheid!

Universiteit Utrecht

Dank!

Meer informatie:
www.uu.nl/onderzoek/evening